

Verfijnd stikstofbemestingsadvies getoetst en vastgesteld

Theun Vellinga en Agnes van den Pol-van Dasselaar

Het nieuwe, verfijnde stikstofbemestingsadvies voor grasland is getoetst op 54 praktijkbedrijven, die ook deelnemen aan het project Praktijkcijfers. De commissie Bemesting Grasland en Voedergewassen heeft op basis van resultaten van die toets het bemestingsadvies vastgesteld.

Het nieuwe bemestingsadvies voor grasland is een verdere verfijning van het huidige bemestingsadvies op de volgende aspecten:

- Op zand- en kleigronden wordt nu op basis van een grondmonster in de laag van 0 - 20 cm het stikstofleverend vermogen vastgesteld dat kan variëren van 50 tot 200 kg N voor zand en van 50 tot 300 kg N voor klei. Dat is al een hele verbetering t.o.v. de oude situatie waarbij alleen maar waarden van 140 en 200 kg mogelijk waren. Op veengronden is de situatie ongewijzigd gebleven.
- De opbrengstklassen waarvoor een bemestingsadvies wordt gegeven zijn uitgebreid van drie naar zes. Deze nieuwe indeling sluit beter aan bij het graslandgebruik in de praktijk. Weidesnedes zijn bijna altijd kleiner dan 2000 kg drogestof per ha. Het vernieuwde advies heeft hiervoor een klasse van 1500 - 2000 kg ds per ha. Voor weiden worden daarom wat lagere bemestingen geadviseerd. Dat zal leiden tot lagere OEB-gehalten in het gras en daarmee ook tot lagere ureumgehalten in de tankmelk.
- Omdat de eerste snede erg belangrijk is voor de voervoorraad, is het advies voor die snede verhoogd. De sterke nawerking van de eerste

snede komt tot uiting in een verlaagd advies voor de tweede snede.

- Het advies voorziet in een sterkere afbouw van de bemesting aan het eind van het groeiseizoen. Daarmee wordt voorkomen dat teveel stikstof in de grond achterblijft en kan uitspoelen naar het grondwater.

Praktijkervaringen nieuwe advies

Het verfijnde bemestingsadvies is gebaseerd op proeven en berekeningen van het PR. Op 54 praktijkbedrijven van het project Praktijkcijfers is een praktijktoets uitgevoerd. Hoe hebben deze veehouders nu het nieuwe bemestingsadvies ervaren?

Verfijning stikstoflevering

De nauwkeuriger vaststelling van het stikstofleverend vermogen van de bodem wordt door de helft van de veehouders als een verbetering gezien, de andere helft vindt de huidige situatie net zo goed. Bij de vernieuwde vaststelling van het stikstofleverend vermogen zijn soms grote verschillen waargenomen: bij de helft van de percelen was de stikstoflevering meer dan 25 kg lager dan volgens de oude indeling, bij een zesde deel van de percelen was de stikstoflevering in de nieuwe situatie meer dan 25 kg hoger.

Verfijning opbrengstklassen

De verfijning van de opbrengstklassen wordt door 60 % van de deelnemers als een verbetering gezien; de overigen vinden de nieuwe indeling net zo goed als de oude. Het merendeel van de veehouders heeft gebruik gemaakt van de verfijnde opbrengstklassen. Ongeveer driekwart van de veehouders geeft aan dat zij de drogestofopbrengst nauwkeurig genoeg kan inschatten om met de verfijnde opbrengstklassen te kunnen werken. Wel is enige oefening vereist en wil men graag een manier vinden om achteraf te controleren of de opbrengst ook werkelijk goed is ingeschat.

Vooraf bij lage kunstmestgiften moet de kunstmest goed verdeeld worden over het perceel, let daarbij op de afstelling.

Hoger advies eerste snede, lager advies tweede snede

Door het vroege voorjaar hebben niet alle deelnemers het nieuwe bemestingsadvies gekregen voor de bemesting van de eerste snede. Van de deelnemers, die wel het nieuwe bemestingsadvies voor de eerste snede hebben gebruikt, vond het merendeel de hogere adviesgift voor de eerste snede goed, ongeveer 20 % vond de adviesgift te hoog.

Bij het verwerken van de tussentijdse resultaten waren slechts weinig gegevens bekend over de tweede snede. Uit de beperkte beschikbare gegevens bleek, dat het merendeel van de deelnemers de adviesgift voor de tweede snede te laag vond, slechts een kwart van de deelnemers vond de adviesgift goed.

Omdat uit de drijfmest, die voor de eerste snede was gegeven, nog stikstof werkzaam was, werd soms geadviseerd in het geheel geen kunstmest meer te geven. Dat werd als te extreem ervaren.

Ongeveer 10 deelnemers hebben binnen of tussen percelen verschillende stikstofgiften voor de tweede snede gegeven: een deel is bemest volgens het vernieuwde bemestingsadvies en een deel is 10 tot 20 kg hoger bemest. Dat bood de mogelijkheid om het effect van de bemesting te bestuderen. Eenderde van de deelnemers vond geen opbrengstverschillen in de tweede snede, de rest vond een lagere opbrengst bij de lage N-gift. Deels had men deze verschillen verwacht, deels vond men de verschillen kleiner dan verwacht. Als men op de laag bemeste percelen enige dagen langer wachtte met het perceel te gebruiken, ging het gras snel doorschieten.

Doorgaan met bemestingsadvies?

Op basis van de korte ervaringen is de deelnemers gevraagd of ze volgend jaar weer met het nieuwe bemestingsadvies doorgaan. Vijfenvierzig procent van de deelnemers zegt volgend jaar weer met het bemestingsadvies te gaan werken, vooral omdat zij denken dat het financieel rendabel is. Ongeveer vijfendertig procent gaat het nieuwe advies niet meer volgen. Twintig procent heeft nog geen keuze gemaakt.

Nauwkeurig strooien is lastig

Bij de toepassing van het nieuwe bemestingsadvies is het kunstmeststrooien wel een punt van aandacht. Bij lage giften, zoals bij de tweede snede, is een goede kunstmestverdeling over het perceel moeilijk. Ook is de kunstmeststrooier niet altijd goed af te stellen op kleine hoeveelheden.

Conclusie

Het nieuwe bemestingsadvies is een verfijning van het huidige advies.

Ondanks dat nog niet alle gegevens van de praktijktoets binnen zijn, kan de verfijning van het bemestingsadvies voor het stikstofleverend vermogen en de verfijnde opbrengstklassen wel als een verbetering worden gezien. De nieuwe verdeling van de bemesting over de eerste en de tweede snede moet zijn waarde in de praktijk nog bewijzen. Op basis van proeven ziet het er naar uit dat ook dat een verbetering zal zijn. De effecten op de stikstofjaargift en de totale droge-stofopbrengst zullen aan het eind van 1998 bepaald kunnen worden. Hiervan wordt in een van de volgende nummers van Praktijkonderzoek verslag gedaan.